

TMMOB
İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
DEPREM AFETİNE HAZIRLIK, ÖRGÜTLENME VE
MÜDAHALE PLANI

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve
Temel İlkeler

Amaç

MADDE 1 – (1) İMO Deprem Afetine Hazırlık, Örgütlenme ve Müdahale Planı ile inşaat mühendisliği mesleğini yakından ilgilendiren, ülkemizde yaşanacak olası bir deprem afeti öncesinde, afet anında ve sonrasında İnşaat Mühendisleri Odası'nın kamusal sorumluluğunu yerine getirebilmesi için yürütülecek çalışmaların tarif edilmesi amaçlamaktadır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Plan; Depremden kaynaklanan afet durumlarına ilişkin olarak İnşaat Mühendisleri Odasının “Afete Hazırlık”, “Risk Azaltma”, “Afete Müdahale” ve “İyileştirme” süreçlerinde yapacağı çalışmaları kapsamaktadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu plan “İMO Afet Hazırlık ve Müdahale Yönergesi” ve “İMO Afet Hazırlık ve Müdahale Yönergesi Uygulama Esasları” uyarınca hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Planda geçen;

- a) Afet: Toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan doğal, teknolojik veya insan kaynaklı olayları,
- b) Afetzede: Olmuş veya olması muhtemel afetlerden dolayı bedenî, ekonomik ve sosyal yönden zarara uğrayan veya uğrayabilecek durumda olan kimseleri,
- c) Afet Hazırlık Müdahale (AHM) Komisyonu: Her İMO Şubesinde bir Şube Yönetim Kurulu üyesi başkanlığında üç kişiden oluşacak ve temsilciliklerde de temsilciler ile birlikte o şube bölgesindeki uygulamalardan sorumlu olan Komisyon'u,
- ç) İlgili Kurum: AFAD, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nı,
- d) Afet Yönetim Merkezi: İMO Genel Merkezi bünyesinde afete müdahale aşamasındaki koordinasyon çalışmalarını merkezi olarak yürütmekten sorumlu en az iki kişinin görev aldığı (Afet Hazırlık ve Müdahale Kurulu Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi ve Afet Hazırlık ve Müdahale Kurulu Üyesi ve/veya İMO Personeli) birimi,
- e) Bina: Kendi başına kullanılabilen, üstü örtülü ve insanların içine girebilecekleri, oturma, çalışma, imalat, eğlenme, dinlenme, ibadet etmeye veya depolamaya, yarayan, hayvanların ve eşyaların korunmasını sağlayan yapıları,
- f) Birim Sorumlusu: Afetin gerçekleştiği ildeki veya İMO Destek Birimindeki (Şube veya Temsilcilik) Afet Hazırlık Müdahale Komisyonu Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi veya İMO temsilcisini,
- g) Birim Üyesi: Afetin gerçekleştiği ildeki veya İMO Destek Birimindeki (Şube veya Temsilcilik) Afet Hazırlık ve Müdahale Komisyonu üyesini,

ğ) Hasar Tespiti: Bir afet olayının meydana gelmesinden sonra, afetin meydana geldiği yerde bulunan, gerçek ve tüzel kişilere ait konutlar, iş yerleri, sanayi tesisleri, kamu binaları ve tesislerinin afet sebebiyle gördüğü hasar derecelerini belirleyen teknik faaliyetleri,

h) Hasar Tespit Çalışma Planı: Afet Yönetim Merkezi ile koordineli olarak Yerel Koordinasyon Merkezinde yürütülecek hasar tespit çalışmalarının işleyişine ve ayrıntılara dair planı,

i) Hazırlık: Bir afet olayı meydana gelmeden, İMO birimlerince afet anı ve sonrası için ekip ve ekipmanların oluşturulması, kurs, seminer, sempozyum ve benzeri eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi, senaryoların hazırlanması, tatbikatların yapılması gibi örgütü afete hazır hale getiren kurumsal çalışmaları, i) İMO: TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası'nı,

j) İMO Destek Birimi: Afetin gerçekleştiği İl'e en yakın İMO birimini (Şube veya Temsilcilik), k) İlgili İdare Afetin gerçekleştiği bölgede Afete müdahalede yetkili olan idari kurumu, (İllerde Valilikler, ilçelerde Kaymakamlıklar)

l) Kurul: Üyeleri İMO Yönetim Kurulu tarafından seçilen ve İMO' nun Afet Hazırlık ve Müdahale çalışmalarını yürüten Afet Hazırlık ve Müdahale Kurulu'nu,

m) Merkezi ve Komşu Destek Birimi: İMO Deprem Afetine Hazırlık, Örgütlenme ve Müdahale Planı eki Tablo-5 de yer alan, afetin yaşandığı ile göre belirlenecek olan ve afetin yaşandığı ilden öncelikli olarak sorumlu olan İMO Birimlerini,

n) Müdahale: Bir afet olayının meydana gelmesinden sonra, İMO birimlerince afet mahallinde yapılacak her türlü faaliyeti,

o) Mühendislik Yapısı: Karada ve suda, daimi veya geçici, resmi ve özel yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve tamirlerini içine alan sabit ve/veya hareketli tesisleri,

ö) Ön Rapor: Afetin etki alanına ilişkin ilk gözlemler ve genel ifadelerden oluşan rapor,

p) Ön Rapor Ekibi: Afetin yaşandığı bölgeye ilk intikal edecek ve ön rapor hazırlamakla görevli, afetin yaşandığı ilden ya da Komşu veya İMO Destek Biriminden Afet Hazırlık Müdahale Komisyonu Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi veya İMO temsilcisi ve Afet Hazırlık Müdahale Kurulu üyesi olmak üzere en az 2 kişiden oluşan ekibi,

r) Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi: İMO Afet Hazırlık ve Müdahale Kurulu Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi/Üyelerini,

s) TMMOB: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğini,

ş)Yerel Koordinasyon Merkezi: Afetin yaşandığı ilde afete müdahale aşamasındaki koordinasyon çalışmalarını Afet Yönetim Merkezi ile iletişim halinde sürdürmekten sorumlu en az iki kişiden oluşan birimi (İdari işleri sürdüreceği en az bir İMO personeli ve en az bir yetkin hasar tespit ekibi üyesi)

t) Yetkin Hasar Tespit Ekibi: Afetlerde görev almış alanında uzman ve yetkin kişilerden en az 3 kişiden oluşan, idare tarafından talep edilmesi durumunda ön rapor ekibinin hazırladığı rapor doğrultusunda afet bölgesinde yer alan kritik öneme sahip yapılara yönelik hasar tespitini yapan, gerektiğinde diğer hasar tespit ekiplerine teknik destek veren ekibi,

ifade eder.

Temel İlkeler

MADDE 5- (1) Bu plan İMO Yönetim Kurulu'nun koordinasyonunda ilgili idare ile işbirliği içerisinde hayata geçirilir.

(2) Bu Plan doğrultusunda yapılan çalışmalarda görev alacak kişiler, Oda tarafından hazırlanan listelerde yer alan meslek mensupları arasından, konuya ilişkin yeterli teknik bilgi ve deneyime sahip, psikolojik durumu ve sağlık durumu çalışmalarda yer almak için uygun olan gönüllüler arasından seçilir. Çalışmalarda görev almayı kabul eden meslektaşlarımız, yeterli teknik donanıma sahip olduklarını, yapılacak çalışmalar için psikolojik ve sağlık durumlarının uygun olduğunu belgelemek ve söz konusu alanlarda birim sorumlularının yönlendirmelerine uygun hareket edeceklerini belirten bir taahhütname imzalamakla yükümlüdürler.

(3) Deprem Afetine Müdahale aşamasında ilgili idare ile işbirliği içerisinde oluşturulan hasar tespit ekipleri için ekip sorumlusu olacak kişilerin mesleki anlamda konuya ilişkin bilgi ve deneyime sahip olabilecek yegâne meslek grubu olan inşaat mühendisleri olmasının sağlanmasına özen gösterilir.

(4) İnşaat Mühendisleri Odası can ve mal kaybı yaratan, önemli yapı ve alt yapı hasarına yol açmış Deprem afeti söz konusu olduğunda, kamusal sorumluluğu gereği çalışmalar yürütür.

(5) Yapılacak çalışmalar “Deprem Afetine Hazırlık”, “Risk Azaltma”, “Deprem Afetine Müdahale” ve “İyileştirme” aşamalarından oluşan Afet Müdahale döngüsü çerçevesinde belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

İMO Bünyesinde Yapılacak Deprem Afetine Hazırlık ve Deprem Riskini Azaltma

Çalışmaları

Deprem Afetine Hazırlık

MADDE 6– (1) Bu Planın ekinde yer alan aşağıda belirtilen tablolar her dönem başında güncellenir;

a) İMO bünyesindeki birimlerde deprem afeti durumunda görev alacak sorumlu yönetim kurulu üyeleri/temsilciler ve birimler ile “Afet Hazırlık ve Müdahale Kurulu” üyelerinin listesi (**Tablo-1**),

b) İMO bünyesindeki birimlerde deprem afeti durumunda görev alacak, (Deprem afetinde görev almış ve/veya hasar tespiti eğitimi almış, deneyimli üyelerin) listesi (**Tablo-2**)

c) İMO birimlerinde uzmanlık alanlarına göre deneyimli mühendislerin listesi (**Tablo-3**)

ç) İMO ve birimlerinde bulunan alet-ekipman ve araçların listesi, (**Tablo-4**)

d) İMO birimleri üzerinden belirlenen komşu ve merkezi destek birimlerini içerir liste (**Tablo-5**)

e) Bu planın ekinde yer alan Tablo-6, İMO birimlerinin 2007 Deprem Yönetmeliğini esas alarak gerek kendi illerinde gerekse de merkezi destek birimi olarak müdahaleden sorumlu oldukları illerde tespit ettikleri yapıları içerir. İMO birimlerinin bulunduğu illerde ve **Tablo-5’te** tanımlanan merkezi destek birimi oldukları illerde yer alan hasar tespit çalışmaları sırasında kullanılacak yapıların önceden tespit edilmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda **Tablo-6’da** yer alacak yapıların projeleri ve uygunluk durumları bakımından önceden tespit edilmesi, yurt binaları gibi çok amaçlı kullanılabilecek yapılar olması gerekmektedir.

(2) İMO Deprem Afetine Hazırlık, Örgütlenme ve Müdahale Planı’nın yürürlüğe girmesinin ardından plan, İMO’nun deprem afeti bağlamında daha önce yaptığı çalışmalara ilişkin bilgilendirici dokümanlar ile birlikte bir dosya haline getirilerek ilgili kurumlara gönderilir.

(3) Her dönem başında İMO Deprem Afetine Hazırlık, Örgütlenme ve Müdahale Planı eki tabloların güncellenmesinin akabinde İMO Şubeleri Afet Müdahale ve Hazırlık Komisyonu Üyeleri ortak toplantısı düzenlenir. Afetlere müdahalede örgütsel hazırlığın sağlanması amacıyla düzenlenen toplantıda İMO Afet Hazırlık Müdahale Yönergesi, Uygulama Esasları ve İMO Deprem Afetine Hazırlık, Örgütlenme ve Müdahale Planı konusunda bilgilendirme yapılır.

(4) Ayrıca afete hazırlık kapsamında olası bir depremde hasar tespiti konusunda görev alabilecek üyelerin hazır bulunması için İMO Şubeleri aracılığıyla ve İMO Meslek İçi Eğitim Kurulu ile koordineli olarak “Hasar Tespit Eğitimleri” düzenlenir. Eğitimlere katılan üyelere ilişkin bilgiler arşivlenir.

Deprem Riskini Azaltmaya Yönelik Çalışmalar

MADDE 7 – (1) İMO ve bağlı birimlerinde ilgili idareye sunulmak üzere ya da ilgili idare ile ortaklaşmak suretiyle deprem riskinin azaltılması doğrultusunda aşağıdaki çalışmalar yürütülür;

a) Deprem tehlikesinin bulunduğu illerde ortaya çıkabilecek hasarın öngörülebilmesi için yapı (binalar ve diğer mühendislik yapıları) envanterinin çıkarılması ve ayrıca çeşitli haritalandırma ve raporlama çalışmalarına destek verilmesi,

b) Deprem tehlikesi bulunan illerde afete hazırlık ve müdahale kapsamında yapılabilecek çalışmalara veya eksikliklere yönelik rapor veya görüşlerin oluşturulmasına katkı verilmesi,

c) Deprem riskine yönelik İMO üyelerini ve kamuoyunu bilgilendiren yayın çalışmalarının yapılması,

ç) İMO birimlerinin bulunduğu yapılara yönelik risklerin tespit edilmesi ve ihtiyaç duyulması durumunda, gereken güçlendirme çalışmalarının yapılması,

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Deprem Afetine Müdahale, Hasar Tespit ve
İyileştirme Çalışmaları

İlk İzlenim ve Ön Rapor Çalışmaları

MADDE 8 – (1) Deprem afeti durumunda Merkez Sorumlu Yönetim Kurulu üyesi/üyeleri;

a) Bu planın ekinde yer alan Tablo-1 üzerinden İMO merkezi destek biriminden veya afetin yaşandığı ildeki Afet Hazırlık ve Müdahale Komisyonu Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi ve/veya İMO Temsilcisinin “ilk izlenimler” için bölgeye intikalini sağlar.

b) Afetin seviye durumuna göre Ön Rapor Ekibini belirler ve Yürütme Kurulu kararı ile ön rapor ekibi görevlendirir.

c) Ön rapor ekibinin buluşması, bölgeye intikali, bölge içindeki ulaşım ve konaklamalarının sağlanması için gereken organizasyonu yapar.

(2) Ön rapor ekibi raporunu Form-3’e göre hazırlar ve Afet Yönetim Merkezi’ne iletir.

(3) Ön raporun ulaşmasının hemen ardından Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi tarafından İMO Afete Hazırlık ve Müdahale Kurulu toplanır. Afet Hazırlık ve Müdahale Kurulu toplantısında ön raporu değerlendirir ve aşağıdaki çalışmaları yürütür:

a) Kamuoyunu doğru bilgilendirecek bir metin kaleme alınır ve İMO Yönetim Kuruluna sunulur.

b) Ön raporda yer alan kritik yapıların durumuna ilişkin bilgiler ışığında acil müdahale gerekmesi durumunda Yetkin Hasar Tespit Ekibinin bölgeye intikali sağlanır. Yetkin Hasar Tespit ekibi ilgili idare ile işbirliği içinde kritik yapılara yönelik çalışmalarını sürdürür ve hasar tespitine ilişkin raporlarını ilgili idare ile paylaşır.

c) Hasar tespit çalışması için kaçır kişilik ekiplerin oluşturulması gerektiği, yoğunluklu olarak hangi bölge veya yapılarda görev alınacağı ve hasar tespit ekiplerinin hangi tarihlerde bölgeye intikal etmeleri gerektiği planlanır.

ç) Planlamanın ardından Tablo-2 ve Tablo-3 üzerinden gönüllü inşaat mühendisleri belirlenir ve liste oluşturulur.

d) Hasar tespit çalışmalarına ilişkin plan ve ekinde yer alan gönüllü listesi ile birlikte İMO’nın daha önceki depremlerde yapmış olduğu çalışmaları içeren bir dosya hazırlanır. Söz konusu dosya İMO’nın talip olduğu görev ve sorumluluğa ilişkin resmi yazı ile birlikte ilgili idareye gönderilir.

e) Dosya ilgili idareye afetin seviye durumuna göre ya doğrudan ya da afetin gerçekleştiği ilde ya da merkezi destek biriminde bulunan İMO yetkilisi aracılığıyla iletilir ve takibi yapılır.

İlgili İdarenin Onayının Alınmasının Ardından Yapılacak Çalışmalar

MADDE 9 – (1) İlgili idarenin onayı alındıktan sonra Hasar tespit çalışmasında görev alacak ekiplere ilişkin oluşturulan liste üzerinden aramalar yapılarak ekip listeleri kesinleştirilir. Öncelikle daha önce deprem afetinde görev almış ve/veya İMO bünyesinde gerçekleştirilen “Hasar Tespit Eğitimlerine” katılan üyeler ile iletişime geçilir (Tablo-2). Gerekmesi durumunda İMO bünyesindeki birimlerde deprem afeti durumunda görev alacak deneyimli ve gönüllü üyelerle iletişime geçilir (Tablo-3) .

(2) Hasar tespitinde görev alacak ekiplerin iletişim bilgileri, afet alanına geliş gidiş tarih, araç ve saatleri tespit edilerek liste genişletilir.

(3) Hasar tespitinde görev alacak ekiplerin “Görevli Bilgi Formu” (Yönerge Uygulama Esasları Form 1)ve “Görevli Belgesi” (Yönerge Uygulama Esasları Form-4) doldurulur, dosya haline getirilir.

(4) Hasar tespit çalışması için afetin olduğu bölgeye intikal edecek grupların nerede konaklayacağı tespit edilir.

(5) Hasar tespit çalışması için afetin olduğu bölgeye intikal edecek grupların kullanacağı araçlar öncelikle İMO ve birimlerinde bulunan alet-ekipman ve araçların listesi(Tablo-4) üzerinden tespit edilir. Araçların uygunluk ve personel durumuna göre afet bölgesinden hizmet alımı ya da gönüllü destek alma yollarına da başvurulabilir.

(6) Kullanılacak araçların araç görev belgesi (Yönerge Uygulama Esasları Form-5) ve görevli araç formu (Yönerge Uygulama Esasları Form-6) doldurulur.

(7) Hasar tespit çalışması için afetin olduğu ile intikal edecek grupların kullanacağı ekipmanın en işlevsel şekilde yerel koordinasyon merkezine nasıl iletileceği planlanır (İMO Deprem Afetine Hazırlık, Örgütlenme ve Müdahale Planında yer alan (Tablo-4) alet-ekipman listesi üzerinden İMO birimleri ya da Genel merkez üzerinden mi bölgeye iletilecek, bu husus belirlenir)

(8) Hasar tespit çalışması için bölgeye intikal edecek grupların sahada kullanacakları formların çıktıları alınır ve dijital ortamda hazır edilir.

Deprem Afetine Yönelik Hasar Tespit Çalışmaları

MADDE 10 – (1) Hasar tespit çalışmaları yürütülürken merkezi koordinasyonu sağlayacak Afet Yönetim Merkezi görevlileri ve yedek görevliler belirlenir.

(2) Hasar tespit çalışmalarının Afet Yönetim Merkezi ile koordineli bir şekilde yürütülmesini sağlayacak Yerel Koordinasyon Merkezi görevlileri ve yedek görevliler belirlenir.

(3) Yerel Koordinasyon Merkezi görevlisinin afet bölgesine intikali ile birlikte Hasar tespit çalışması için bölgeye intikal edecek ekiplerin kullanacağı ekipmanın da bölgeye intikali sağlanır.

(4) Afet Yönetim Merkezi görevlileri sürdürülen çalışmalara ilişkin kamuoyunu bilgilendirme amaçlı metinler oluşturarak İMO Yönetim Kuruluna sunar.

(5) Yerel Koordinasyon Merkezi afetin yaşandığı ile intikal etmeden önce Yönerge Uygulama Esasları Form 12'yi doldurarak aşağıdaki ekipmanı teslim alır.

a) Hasar tespit çalışmasında görev alacak ekiplerin genişletilmiş listesi, (Söz konusu listede kimlerin hangi tarihlerde ve nasıl afetin yaşandığı ile intikal edeceği yer alır)

b) Hasar tespit çalışmasında görev alacak ekiplerin formları,

c) Konaklanacak yere yönelik bilgiler,(Konaklanacak yer önceden belirlenemediyse Yerel Komuta Merkezi görevlileri bölgeye intikal ederek yeri belirler, söz konusu mekan özel bir işletme de olabilir)

ç) Ulaşım araçlarına ilişkin formlar ve bilgiler,

d) Ekiplerin sahada kullanacakları formlar (Çıktı ve dijital şekilde)

e) Konaklanacak yerde kurulacak Ofis malzemeleri (Bilgisayar, printer ve diğer kırtasiye malzemeleri)

Yerel Koordinasyon Merkezi Görevlisi

MADDE 11 – (1) Deprem afetinin yaşandığı bölgede yürütülecek hasar tespit çalışmalarında yerel koordinasyon merkezi görevlisinin görev ve sorumlulukları şunlardır;

a) Hasar tespit ekiplerinin afetin yaşandığı bölgeye ve belirlenen konaklama yerine gelişlerini takip ve organize eder.

b) İlgili idare ile koordineli olarak hasar tespit ekiplerinin görev yerlerini belirleyerek koordinasyonu sağlar, idari problemleri çözer.

c) Hasar tespitinde görev alan üyeler ile her gün bir araya gelerek teknik değerlendirme toplantısı gerçekleştirir.

ç) Hasar tespit ekiplerinin formlarını toplar ve dosyalar.

d) Çalışmaların plan doğrultusunda yürütülmesini sağlayarak ekiplerin hazırlayıp teslim ettiği günlük raporları Afet Yönetim Merkezi'ne iletir.

e) Ekiplerin günlük çalışmalarında karşılaştıkları operasyonel sorunları çözmek için çalışır.

f) Uygun görmesi durumunda ekiplerde değişiklik yapabilir.

g) Ekiplerin hasar tespit çalışmaları sonlandığında Afet Yönetim Merkezi ile koordineli olarak dönüş organizasyonunu düzenler.

ğ) Ekiplerin görev bitiminde Yönerge Uygulama Esasları Form 7 ve Form 9'u doldurmalarını ve Afet Yönetim Merkezine iletilerek arşivlenmesini sağlar. (Bu bağlamda uzun vadeli hedef söz konusu iletimlerin İMO sistemi üzerinden gerçekleştirilmesidir)

h) Hasar tespiti çalışmalarının ardından yaşanan deneyimler, idari sorunlar ve üretilen çözümler, hasar tespit ekipleri ve performanslarına ilişkin başlıkları da içeren bir rapor hazırlar ve Afet Yönetim Merkezine teslim eder.

Afeti İyileştirme Çalışmaları

MADDE 12 – (1) İlgili idarenin talebi olması durumunda deprem bölgesinde acil ve geçici güçlendirme çalışmalarına danışmanlık hizmeti verilir.

(2) Yerel Koordinasyon Merkezi görevlilerinin afete müdahale aşamasında elde edilen deneyimler ve formlar üzerinden hazırlanan rapor veya görüşler İMO Yönetim Kurulu onayı ile kamuoyuyla paylaşılır ve arşivlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

GEÇİCİ MADDE 13 – (1) Bu Planda hüküm bulunmayan konular da İMO Afet Hazırlık ve Müdahale Yönergesi” ve “İMO Afet Hazırlık ve Müdahale Yönergesi Uygulama Esasları hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 14 – (1) Bu Planda adı geçen 6 adet tablo ile 9 adet form; planın yürürlük tarihinden itibaren 30 gün içerisinde Afet Hazırlık ve Müdahale Kurulu tarafından güncellenerek Oda Yönetim Kuruluna sunulur.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu plan, 01 Mayıs 2019 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Plan hükümlerini İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu yürütür.